

Ätterna Nordenskiölds släktförening

Släktföreningen för ätterna Nordenskiöld, Nordenskjöld, Nordenskiöld och von Nordenskjöld

Julbrev 2011

Kära släktingar, så närmar sig jul och nyår igen och därmed vårt traditionsenliga julbrev som bjuder på två spännande och starka kvinnor i olika generationer - Hedvig Eleonora Nordenskiöld (1756 -1833) och Olga Nordenskiöld (1897-1959). Avsnittet om Olga är skrivet av Christina Nilsson, barnbarn till Olga och Erland. Christina är dramatiker och regissör och har tidigare skrivit och satt upp flera pjäser bl.a. med anknytning till sina morföräldrars liv.

Mariella Kotur, en ung lärarstudent vid Stockholms universitet har skrivit en B-uppsats om korrespondensen mellan Hedvig Eleonora på Frugård och hennes son Otto Gustaf. Styrelsen tyckte att alla i slakten skulle få ta del av detta och har därför tagit med en sammanfattning i julbrevet. Uppsatsen ger en intressant inblick i hur relationen mellan mor och son kunde se ut på 1800-talet samt hur kvinnlig brevskrivning kunde gestalta sig utifrån den samtid Hedvig Eleonora levde i. Uppsatsen i sin helhet finns på www.nordenskiold.se/arkiv.

Det finns flera platser på Internet som tillhandahåller verktyg och databaser för släktforskning. En sådan webbplats är MyHeritage.com, där många av våra släktingar redan finns i ett eller flera släkträd. Sedan en tid tillbaka har släktföreningen arbetat med att skapa ett släkträd på MyHeritage.com som ska omfatta släkterna Nordenskiöld, Nordenskjöld och von Nordenskjöld. Syftet med att skapa ett eget släkträd för släktföreningen är bl.a. att bevara vårt släktarv för framtiden och att det ska bli enklare för medlemmarna att se hur vi är släkt med varandra. Vi ser också ett behov av att tillhandahålla ett "officiellt" släkträd med verifierade uppgifter som medlemmarna kan länka till och använda som källa om de vill skapa egna släkträd. Styrelsen har nu hunnit lägga in några grundläggande uppgifter och planerar att på släktmötet 2012 presentera hur

det praktiskt går till att lägga in uppgifter i systemet. Vi kommer också att lägga ut information om detta samt en länk till MyHeritage på vår hemsida under fliken släktföreningen, så ni själva kan gå in och kolla att uppgifterna är korrekta och lägga till ytterligare släktmedlemmar. Gå in gärna redan nu in på <http://nordenskiold.myheritage.com> och bekanta er lite med släkträdet.

Från Martti Blåfeld kommer oroväckande nyheter om Frugård. Under flera år har besöksintresset varit svagt, trots att Martti och hans fru Tuula gjort olika försök att dra dit mer folk. Någon närmare information om de framtida

planerna för Frugård finns ännu inte, förutom att museet kommer att öppna igen i maj 2012. Möjligtvis har det finska Museeiverket tänkt använda den fond som donerats av radiochefen Ottos syster Elisabet, eftersom fondens pengar nyligen har överförts till Finland.

Styrelsen vill gärna uppmana alla er som aldrig varit där och er som vill se det igen, att ganska skyndsamt planera för en sådan resa.

Frågan är nämligen om det på sikt kommer att finnas något Frugård kvar som ett minne av slakten Nordenskiöld. Detta är något som styrelsen gärna vill ta upp och diskutera på kommande släktmöte.

Glöm inte att boka in datum för nästa ordinarie släktmöte: lördagen den 27 oktober 2012 på Riddarhuset i Stockholm. Styrelsen har diskuterat andra lokaler för släktmötet, men vi menar att släktföreningens möten har sin naturliga plats på Riddarhuset, så vi har beslutat att även fortsättningsvis ha våra möten där. Mer information och anmälningsblankett till släktmöte med årsmötesförhandlingar, programslag och efterföljande middag kommer att skickas ut ca. två månader innan mötet.

Styrelsen önskar alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År, genom ordföranden Louise Nordenskiöld

Min mormor Olga Nordenskiöld (1897 - 1959)

Forskningar och äventyr i Sydamerika 1913-1914.

Mormors pistol låg i skrivbordslådan. Den hade hon gömd i ena ridstöveln då hon 27 år gammal lämnade sina barn - Nils och Erik, 3 och 6 år gamla - i Sverige för att ge sig iväg på en expedition till Amazonas inre tillsammans med sin make etnografen Erland Nordenskiöld. Jag var 12 år då jag fick mormors silversporrar att leka med, vassa som knivar. Jag fick också hennes kaffärgade riddräkt med byxkjol.

För min mormor Olga fanns livet "där uppe", hos den högre samhällsklassen. Väl där uppe trodde hon alltid att hon skulle falla ner. Min morfar Erland trodde att livet fanns "där nere". Han älskade sina indianer och fiskargubben Emil på Dalbyö; Emil som lärde honom tyda naturens tecken, som lärde honom fiska och jaga. En stor man som Erlands far, Nordostpassagens upptäckare Adolf Nordenskiöld, har inte så mycket tid.

Min mamma har berättat hur hon fick följa med sin pappa Erland och hälsa på Emil på ålderdomshemmet i Västerljung. Varför skulle han vara mindre värd än "den Store"? Varför skulle ett indianliv vara mindre värt än en vit mans liv? Erland var som ung radikal. "När två vita män slå läger och det finns blott en liggplats som är bra, så strida de om, vem som ska ha den platsen. Ligga en hög indianer i en trång hydda, så dela de med jämnmot det sparsamma utrymmet. De äro ju alla bröder och systrar. Dessa "vildar" förstå att man inte ens i småsaker bör tillkansa sig fördelar på andras bekostnad." (Ur "Indianlif" 1904-05 av Erland Nordenskiöld)

Mormor Olga älskade sin Erland.

Varje födelsedag smyckade hon hans porträtt med blommor och grät en tår. "När jag var liten var jag mycket fattig", berättade mormor och fortsatte: "Vi bodde på Söder. Ett ölcafe i varje gathörn, fylla och slagsmål. Aldrig gifter jag mig med en sån, tänkte jag när jag såg gubbarna vingla hem till sina hungriga skrikiga barn. Det måste finnas ett bättre liv. En dag vann jag tusen kronor på lotteri. För pengarna köpte jag en vacker sidenklänning. Sedan tog

jag en promenad på Djurgården. Där träffade jag din morfar." En saga jag länge trodde på. Erland var 26 år gammal när han mötte Olga. En fattig flicka på 16 år, "en bergslärka", enligt Erlands mor. Olga blev gravid. Var barnet Erlands? Alla tecken tyder på det. Att vara 17 år, föda barn på Rikshospitalet i Köpenhamn och sedan tvingas lämna bort det. Ett djupt sår. En nergrävd familjehemlighet.

Erland gav sig iväg på en expedition till Amazonas. Dörrar stängdes för Olga och det blev kallt. I mötet mellan kyla och hetta bildas dimma. I denna känslodimma försöker jag, hennes dotterdotter treva mig fram, göra det osynliga synligt. Ta reda på fakta.

Olga var uppvuxen på Åsögatan på Södermalm i ett rum och kök. Mor och far, fyra syskon och en eller två inneboende. Det kan man läsa i stadsarkivet. Nu var hon älskarinna till en baron. Ingen gammal gubbe; han var bara tio år äldre än henne. Erland hade skaffat henne en egen liten våning intill hennes föräldrahem. Uppgifter som också finns i stadsarkivet. Nu hade hon en egen dörr att låsa om sig när pappa kom hem full och rasande. Nu var hon en "Klassförrädare!", en "Hora!"

Grannarna brukade berätta hur de stod på Mariaberget då fartyget Vega gled in på Stockholms ström. Hela himlen lystes upp - ett fyrverkeri så mäktigt som om det var en hälsning från Gud Fader själv, ett ljus i mörkret, ett hopp

om en bättre framtid. Nu låg Olga ensam i sin säng och väntade på Erland. Han skulle ge sig iväg igen på ännu en expedition. Hon var nu förmer än sina egna, bodde ensam i ett rum och kök. I hans värld var hon en "hemlighet" även om många kände till henne. Och det hon visste, men inte han, inte ännu, var att de nu och för evigt var förbundna. Hon väntade barn igen. I kväll skulle hon berätta. Han skulle inte bli glad, men det var inte hennes fel, inte hans heller. Hon älskade Erland och Erland älskade henne och denna gång tänkte hon inte resa till Danmark. Nej, nu skulle de gifta sig! Det blev inget giftermål. Eric föddes 1907 i januari. Erland reste på en ny expedition. När han kom tillbaka blev det åter ett barn, Nisse. Nu

äntligen gifte de sig, borgerligt. Olga blev utfrusen från de fina salongerna och Erland planerade nästa expedition.

"Nästa expedition följer jag med på"

Olga hade bestämt sig. Nästa expedition skulle hon följa med. Hon var trött på att vänta. Hon ville resa långt bort, till en plats där de båda var främlingar och där ingen visste varifrån hon kom, bort från skam och hån.

På bröllopsresa 1910 med Nils i magen och Grand danois Toy som vittne.

Hon ville bli respekterad. Hon var ung, hon var stark, 27 år och van vid umbäranden. Hon kunde hungra, hon kunde frysa. Hon var allt annat än bekväm. Och spanska det kunde hon lära sig. Erland tänkte att det var bra att ha en kvinna med sig. En kvinna var ett tecken på att expeditionen inte ville något ont. Kanske en väg att nå längre i forskningen. "Jag förväntar mig att hon ska göra vetenskapen en betydande tjänst."

I blå och vitrandig klänning och midjelånga flåtor letade hon sig fram genom djungeln. "Indiankvinnorna kom fram och tog på mina bröst för att känna om jag var en äkta kvinna. När jag kysste Erland gapskrattade de. Jag skulle istället ha spottat och klöst honom i ansiktet. Det är Chorotikvinnans sätt att visa att hon tycker om sin man. Den mest åtrådda mannen i byn var alldeles sönderriven. Där slogs kvinnorna om männen. Svartsjuka slogs de och boxades och hade till och med speciella boxhandskar. Männen var vackert smyckade med blommor. De dansade och hoppades bli valda, för här valde kvinnorna."

När de efter ett och ett halvt år återvände till Sverige blev hon och Erland förstasidesnyheter. "Hemkommen från människoätare och indianer". "Friherre Nordenskiöld och hans maka återvänder från en forskningsfärd". Nu var hon någon, en kändis och bjöds in till de fina salongerna. Äntligen!

En Grand danois och en liten guldlockig pojke

När jag blundar minns jag mormors sovrums, den gamla barocksängen med en kupol och de två stora målade porträtten av hunden Toy och av sonen Nils, en liten guldlockig pojke. Båda döda och djupt sörjda. Den ena mördad av ett hembiträdes älskare. Den andre död genom brusten blindtarm. Lyckliga Toy som fick följa med till Amazonas och den stackars Nils som fick vänta hemma, tänkte jag. Konstnären till porträtten var densamma. De snidade ramarna i guld likaså. Båda tavlorna var exakt lika stora. Hade mormor älskat dem lika mycket?

Toy hade som skydd i djungelnatten sovit tätt intill mormor på bara marken, med himlavalvet som tak. På fötterna hade Toy små specialtiesdda skor. "Han ville gärna jaga ozeloterna", berättade mormor Olga. Innan hon reste hade Nils kommit tultande på mornarna. Skulle han känna igen henne då hon kom tillbaka? Eric som då var 6 år blev lovad små brev. Expeditionen skulle vara i två år. Nu tvingade första världskriget hem dem efter drygt ett år.

Mormors alla balklänningar

På ålderns höst sov Bobby, en tjock liten Welsh corgi, i mormors säng. Bobby fick flytta på sig när jag som liten flicka kom med en kopp varmt kaffe till mormor och kröp ner i sängen. Hon berättade om "den Stora Världen", om sin kär-

Olga älskade vackra kläder

lek till Erland, om djungelns faror, stora boaormar, giftiga cigarettormar, om flugan som la ägg i morfar Erlands huvud och om hur hon drog ut långa maskar.

När hon eller jag tröttnade på berättelser om djungeln hoppade jag ur sängen och öppnade dörren till hennes klädskåp. Där prasslade det av siden och paljetter och hon berättade om baler, den ena överdådigare än den andra och hon var alltid vackrast.

I Paris gjorde hon succé i en klänning med skarabéer i egenhändigt broderat jugendmönster. Även skorna hade jugendmönster i skarabéer. Jag satte på

mig en klänning och hon berättade hur roligt hon hade haft i just den klänningen. Nu var hon en respekterad kvinna: Friherrinnan Olga Nordenskiöld.

Panamanäset 1927

Mormor Olga blev med åren tämligen rund och klänningarna blev allt vidare. Hon hade fött ytterligare tre barn då hon åter gav sig ut på en expedition med Erland, nu till Cunaindianerna på Panamanäset och Chochoindianerna i Colombia.

Olga och medicinmannen Selim, Chocoindian, 1927

Min mamma Margaretha var då 7 år, moster Eva 4 år och morbror Carl 10 år. Morbror Eric, som vid förra expeditionen bara var 6 år, hade nu hunnit bli 20 och fick följa med på resan. Morbror Claes, "Lill-Erland", blev till under expeditionen. Olga skrev resereportage i dagstidningarna och skrev ett kapitel i reseskildringen "Indianerna på Panamanäset".

År 1932 dör Erland. Han var då endast 55 år och Olga 45. Hon bosätter sig på Dalbyö, den lilla herrgården utanför Trosa som Adolf Nordenskiöld köpte efter Nordostpassagen och som Erland liksom hans far hade älskat, så här beskriven i Vecko-Journalen 1941:

"Det är egenartat på Dalbyö, att nytt och gammalt, arktiskt och tropiskt, österländskt och amerikanskt, på ett bisarrt sätt blandas på en gammal, svensk lantgård från början av adertonhundratalet. Det är nästan lika bisarrt som att husets storvuxna blonda härskarinna av en typ som inte kunde vara mer arisk, en gång på mulåsa färdats över Andernas branta sluttningar, vadat genom tropiska sumpmarker och svingat sig i vilda danser tillsammans med människoätande indianskor. Vid kakelugnen i det stora vardagsrummet på nedre botten står en konstrikt skuren kista som vedbehållare. Den har tillverkats av "vegagubbarna", ett handarbete under den långa polarvintern, i stil med friherrinnans petit-pointsömnad för de gamla fåtöljernas ryggar".

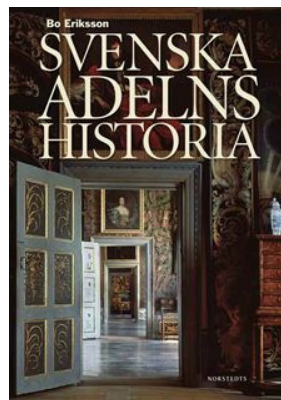
På Dalbyö tillbringade jag mina somrar, jular och påsklov. Jag älskade min mormor. Hennes öde är en del av den mylla jag vuxit upp i.

Christina Nilsson-Ramberg

Den svenska adelns historia

På Alsnö i Mälaren år 1280 sammanstrålade kung Magnus Birgersson med landets ledande stormän. Mötet, som resulterade i Alsnö stadgar, brukar beskrivas som grundandet av den svenska adeln. Stormännen befriades nämligen från "all kunglig rätt", vilket innebar att de slapp skatt, blev frälse, mot att de ställde rustade krigare till kungens förfogande. De inte bara befriades från skatt, utan fick också en särställning i rikets styrelse genom uppgiften att ge kungen "råd och hjälp". Dessa adelsprivilegier var, om än olika former, i kraft till årtiondena innan ståndsriksdagens avskaffande 1866.

Om denna samhällselit och dess utveckling har historikern Bo Eriksson skrivit "**Svenska adelns historia**", ett allsidigt och imponerande verk, som väver samman kulturella, sociala och ekonomiska förändringar med politiska strider och krigiska bedrifter. Framställningen har sin tyngdpunkt i såväl enskilda livsöden som i de samhälleliga omvälvningar som påverkade adelns ställning. Här berättas hur det gick till när adeln fick sina privilegier och hur ståndet blomstrade för att till slut förlora allt. Det är en historia om det evigt mänskliga - om våldsamma

krig, vunna rikedomar och djupaste förtvivlan. Med hjälp av glömda dagböcker, brevsamlingar och familjekrönikor ger också adliga män och kvinnor sin egen syn på sin tid och tillvaro, sina glädjeämnen och förhoppningar.

Boken börjar i en folkvandringstida hall i Uppåkra för cirka 1500 år sedan och avrundas med dramatiken i Stockholm 1866, när ståndsriksdagen avskaffades. Historien slutar med att blicka framåt för de adliga ätter som faktiskt lever än i dag, men under helt andra förhållanden än förr.

Författaren

Bo Eriksson är fil. dr. i historia vid Stockholms universitet och har bland annat skrivit de uppmärksammade och uppskattade böckerna "Lützen 1632" och "I skuggan av tronen - En biografi över Per Brahe d.ä." Bo Eriksson sitter med i det vetenskapliga rådet för utgivandet av Sveriges historia och har skrivit 1500-talsdelen i band 3 i samma serie. År 2009 tilldelades han Hertig Karls pris, Sveriges främsta historiepris.

Fakta om boken: Titel: Svenska adelns historia, format: inbunden, förlag: Norstedts, sidor: 450, pris: ca186 kr.

“Tack för dit brev”

En sammanfattning av en undersökning om korrespondensen i en 1800-tals familj: Mariella Kotur, B-uppsats i Historia II, 2011. Uppsatsen finns i sin helhet på www.nordenskiöld.se/arkiv.

“Sedan jag sist skref har jag varit rätt illa sjuk, värkeligen så dålig, at jag trodde en tid det skulle vara mitt jirta. Nu är det bättre, mager och blek är jag, och utan aptit, krafterna återkommer ej vid min ålder så fort som det går”.

Ur brev från Hedvig Eleonora Nordenskiöld 1818, till sin son Otto Gustaf Nordenskiöld.

Under 1800-talet var brevkulturen som störst, brevskrivningen blev en viktig del i kommunikationen mellan familjemedlemmar och en förutsättning för att hålla kontakten med varandra. Familjen Nordenskiöld var flitiga brevskrivare och brevskrivandet sågs ofta som en gemensam företeelse, där brevet inte endast skrevs enskilt utan också tillsammans. Samma gällde för öppnande och läsning av andra familjemedlemmars brev. Detta illustrerar tydligt hur familjemedlemmarna påverkade varandra, i hanteringen av breven och i själva brevskrivandet.

En flitig brevskrivare i familjen Nordenskiöld var Hedvig Eleonora, född Lilliehök och gift med Adolf Gustaf Nordenskiöld. Tillsammans hade de fem gemensamma barn, där Otto Gustaf var den näst äldsta i syskonskaran. Otto Gustaf Nordenskiöld var friherre och sjöofficer och var under större delen av sitt liv ute i krigstjänst. Han var stationerad som amiral vid Karlskrona och kommandör av den Kungliga Svärdsorden precis som sin farbror Otto Henrik Nordenskiöld.

Då distansen mellan Hedvig Eleonora och Otto Gustaf blev ett hinder för relationen, blev istället korrespondensen en viktig förutsättning för kommunikationen mellan mor och son. Den bevarade brevväxlingen från Hedvig Eleonora omfattar 57 brev som är skrivna under en period på 33 år (1796–1829). Brevsamlingen i sin helhet finns att tillgå i en samlad volym på Krigsarkivet i Stockholm.

Syftet med studien kring korrespondensen mellan Hedvig Eleonora och hennes son Otto är att lyfta fram hur moderskapet, könsaspekter och påverkan av den sociala miljön tar sig uttryck i brevets innehåll samt brevets olika funktioner och dess roll inom familjen. Studien är också intressant i det avseende att en inblick ges i hur relationen mellan mor och son kunde se ut på 1800-talet samt hur den kvinnliga brevskrivningen såg ut och konstruerades utifrån den samtid Hedvig Eleonora levde i. Detta med stöd av tidigare forskning kring korrespondens med en tyngdpunkt på den kvinnliga brevskrivningen.

Hedvig Eleonoras bevarade brevsamling är omfattande liksom dess innehåll. Detta har bidragit till att en avgränsning har gjorts med intentionen att källmaterialet som studien vilar på inte varit ohanterligt stort. De tjugotvå breven skrivna under en trettioårig period, har följaktligen medfört tillräckligt mycket representativt material för att kunna svara och genomföra studien utifrån dess huvudsakliga syfte. Studien bygger således både på de tjugotvå utvalda breven vars innehåll och företeelser jag sökt skapa en djupare förståelse för, liksom presenterandet av tidigare forskning och litteratur inom samma ämne, som i detta avseende varit ett stöd i utläsandet och tolkningen av tendenser som källmaterialet utifrån mina valda frågor gett svar på.

Källmaterialets citat och exempel har diskuteras tillsammans med tidigare forskning, litteratur och teoretiska perspektiv, där jag främst använt mig av Yvonne Hirdmans teori om genussystemet för att söka svar på om det i Hedvig Eleonoras brev går att finna tendenser där kvinnligt och manligt hålls isär. Ett urval av genomgående ämnen som presenteras i studien är förståelsen för brevets roll som kommunikationsmedel, vilket även det är en viktig del i förståelsen kring relationen mellan Hedvig Eleonora och Otto Gustaf.

Hedvig Eleonora (1756-1833)

Brevrelationerna inom familjen är också intressanta att framhålla, då informationen från dem kan ge svar på vilka förutsättningar brevskrivaren hade när breven skrevs, dvs. om brevväxlingen var ömsesidig, hur ofta breven skickades eller om brevskrivandet endast var förlagt till vissa dagar. I Hedvig Eleonoras

brevskrivande var detta framträdande, framför allt då hon ofta inledde sina brev genom att åsyfta till brev hon skickat tidigare eller specifika händelser som tagits upp i en tidigare korrespondens.

Likaså går det att utifrån brevväxlingen utläsa att brevkommunikationen förbättrades med tiden, då Hedvig Eleonora i ett brev från år 1810 inleder med att beskriva hur osäkert det var att skicka brev med posten. Trots detta visade det sig ändå vara ett säkert kommunikationsmedel, då Otto Gustaf troligtvis fick breven hon sänt honom, vilket tydliggörs av Hedvig Eleonora när hon lyfter fram Ottos svar till henne. Brevväxlingen mellan de två kan liknas vid en dialog och ett samtal, där brevväxlingen i Hedvig Eleonoras fall fungerade som ett substitut för det vardagliga samtalet och ett sätt för henne att vidhålla och ta hand om relationen till Otto Gustaf och hans familj.

Korrespondensen mellan mor och son fyllde ytterligare fler funktioner. Dels bidrog brevskrivandet till att familjebanden stärktes, vilket Hedvig Eleonora ofta yttrade sig om i sina brev, där hon ofta skrev om sin längtan till sin Otto. Likaså använde hon sig av brevväxlingen för att informera, fostra och ge råd till Otto när han var frånvarande. En an-

nan viktig drivkraft bakom brevskrivningen vara upprätthållandet av familjens normer, vilket främst fungerade genom att göra brevskrivandet till en vardaglig syssla. För Hedvig Eleonora var brevsamtalet ett sätt för henne att vara delaktig i Otto Gustas liv och utveckling - från ung man till en gift familjefar.

Brevväxlingen visar också hur brevskrivandet upprätthölls, även då familjen genomlevde svårare stunder i livet. Framför allt visar Hedvig Eleonoras brev hur moderskapet inte ger vika trots att hennes make Adolf Gustaf avlidit. Detta förmedlar hon i sina brev till sina barn, där en tydlig gemenskap mellan familjemedlemmarna går att utläsa. Trots distansen mellan mamma och barn i form av korrespondensen, inger breven en känsla av närhet och gemenskap och vördnaden om familjebandens viktiga roll i livet, vilket gång på gång visar hur viktig Hedvig Eleonoras roll var i familjen, både som mor och maka.

Författarens kommentar

Mitt namn är Mariella Kotur och jag är född 1986 och studerar på lärarprogrammet med inriktning Historia och Svenska mot högstadiet- och gymnasiet. Under vårterminen 2011 var det dags att skriva B-uppsatsen och valet föll på en korrespondens under 1800-talet i familjen Nordenskiöld.

Mitt stora intresse är att skriva och att läsa, så valet var enkelt! Dagarna tillbringades på Krigsarkivet i Stockholm, där det finns omfattande handlingar och samlingar bevarade från ätten Nordenskiöld, t.ex. släktträd, protokoll, korrespondens samt annat intressant material inte endast för den inbitne historieälskaren, utan också för dem som tycker att det vore otroligt spännande att få möta historien på riktigt! Min målsättning och förhoppning är att jag med min studie kan komma att bidra med ny kunskap, framför allt rörande korrespondens under 1800-talet, men också genom att bidra och dela med mig av information kring familjen Nordenskiölds fantastiska familjebrevväxling.

Grattis på födelsedagen!

Ja, må dom leva! säger vi till nedanstående medlemmar som fyller jämna år över 49 och över 90 år under 2012. Styrelsen ber om ursäkt ifall någon är bortglömd eller om någon av nämnda personer har gått bort sedan detta skrivits. Meddela gärna styrelsen via e-post: styrelsen@nordenskiold.se.

50 år	
Fransson, Ulf Per Gunnar	24/5
60 år	
Nordenskiöld, Helena Hedvig Märtha	4/11
70 år	
Nordenskiöld, Anders Sten	8/10
Flodberg, Catharina Maria Elisabeth	21/8
Nordenskiöld-Liljegren, Christina Axelsdotter	14/10
Liljegren, Magnus Carl	8/10
80 år	
Nordenskiöld, Yvonne Esther	27/1
90 år	
Nordenskiöld, Karin Margareta	18/6
Över 90 år	
91 år	
Nordenskiöld, Anne-Marie	18/4
92 år	
Nordenskiöld, Margaretha Anna Olga	12/9
94 år	
Nordenskiöld, Hans Bertil	26/2
95 år	
Nordenskiöld, Elsa Maria	21/7
98 år	
Löwenhielm, Martha Flora Elisabet	9/9

Information om släktföreningen

Ätterna Nordenskiölds släktförening är enligt stadgarna öppen för:

- a) varje myndig manlig eller kvinnlig medlem av de fem på Svenska Riddarhuset introducerade ätterna Nordenskiöld, Nordenskjöld och Nordensköld
- b) barn till medlem enligt a)
- c) maka/make, sambo, änka/änkling till medlem enligt a)

Medlemsavgifter

Medlemsavgifterna är mycket viktiga för släktföreningens intäkter och styrelsen ber därför er som ännu inte har betalt medlemsavgiften att göra detta så snart som möjligt. Medlemsavgiften betalas in via plusgiro **38 85 29-0**. OBS! Glöm inte att uppge fullständigt namn på samtliga personer som ni betalar för.

100 kr = avgift för årsmedlemskap (över 18 år)

500 kr = avgift för ständigt medlemskap (engångsbelopp)

Medlemsregister

För att hålla släkt- och medlemsregistret uppdaterat, så ber vi släktens medlemmar att kontakta styrelsen om ni flyttar eller byter adresser. Även om ni har andra släktuppgifter t.ex. om avlidna och födda, så tar vi tacksamt emot sådan information.

E-postregister

Hjälpt oss att maila er egen och så många aktuella e-postadresser som ni känner till - det kan vara till era barn, föräldrar eller andra släktingar - till: styrelsen@nordenskiold.se. Ett utskick via e-post förenklar betydligt att kunna ordna möten och släktträffar och komma ut med aktuell information. Det underlättar också för släktföreningens ekonomi, eftersom alla brevutskick kostar både arbete, tid och pengar. Om ni inte har någon e-postadress, så kan ni gå in på www.google.se och klicka på Gmail, där det går att registrera en egen e-postadress utan kostnad.

www.nordenskiold.se

På släktföreningens hemsida www.nordenskiold.se hittar ni information om släkten, släktens historia och allt som kan vara intressant för släktföreningens medlemmar som t.ex. stadgar, julbrev och medlemsförteckningar. Mycket av materialet kan laddas hem i Pdf-format. Vi försöker att uppdatera sidan kontinuerligt med artiklar, kalendarium, nyheter och annat läsvärt, så se till att besöka den regelbundet. Vi tar mer än gärna emot synpunkter och förslag på innehåll till styrelsen@nordenskiold.se

Köpa och Sälja

Vill ni köpa eller sälja en vapenring, ett smycke, porslin, möbler eller något annat föremål som har anknytning till släkten Nordenskiöld, så kan ni maila till styrelsen@nordenskiold.se. Bifoga gärna en bild på det föremål ni vill sälja samt andra uppgifter. Vi lägger sedan ut uppgifterna på hemsidan med aktuella kontaktuppgifter.

Notiser

Pionjärisåkaren Adolf Erik Nordenskiöld

Skrinnari är en tvåspråkig tidskrift för långfärdsskrinnare i Finland. De har i samband med sitt 20-årsjubileum gett ut ett festnummer med en artikel om Adolf Erik Nordenskiöld och hans legendariska skridskofärd från Finland till Sverige. Artikeln försöker klarlägga de dramatiska händelserna i januari 1859 i samband med flyktfärderna. Med underlag från de gamla kartor, källskrifter och grafiska kopior - med anknytning till Adolf Eriks färd - som Martti Blåfield har letat fram ur sina arkivgömmor. Läs hela artikeln på www.nordenskiold.se/arkiv.

Antarktissamling

Stefan Heijtz som tillsammans med Fred Goldberg arrangerade utställningen om Ottos Antarktisutställning på Postmuseet för ett par år sedan, har en fantastisk samling brev och kort sända till och från fartyget. Stefan har nu lagt ut sin samling på Novastamps hemsida där den kan laddas ner av den som är intresserad. Hela Antarktissamlingen går nu att hämta som pdf från hemsidan. Den är lite krångligt att hitta, men gå in på <http://www.novastamps.com/stefan>. Rulla ner en bit på sidan till ni kommer till rubriken About Me. Klicka på den och rulla ner en bit på den nya sidan så hittar ni dokumentet under rubriken The Swedish South Polar expedition 1901-1903. Delar av den här samlingen har tidigare ingått i den artikel om Ottos expedition som ingick i Postmuseums årsskrift för 2001 (Fred Goldberg 101-120).

Styrelsen (fr.o.m. 2009-10-19)

Ordförande

Louise Nordenskiöld, louise.nordenskiold@gmail.com

V.ordförande

Carl Nordenskiöld, carl@thorens.se

Sekreterare

Gunilla Nordenskjöld, gunilla.nordenskjold@bredband.net

Kassör

Lollo Nordenskjöld, lollo@nordenskjold.se

Ledamöter

Ivar Nordenskjöld, i.nordenskjold@gavlenet.se

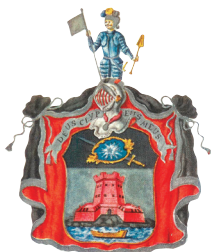
Stefan Nordenskjöld, nordenskjolds@spray.se

Suppleander

Erik Nordenskiöld, erik.nordenskiold@lebsystem.se

Ulla Nordenskiöld, ulla.nordenskiold@medfak.gu.se

Julbrevet är sammanställt av Louise Nordenskiöld 2011-11-05

Adliga ätten Nordenskiöld

Släktens historia

Ätterna Nordenskiöld, Nordenskjöld och Nordensköld är en svensk släkt från Uppland. Släkten är känd för många framstående personer inom olika fält som t.ex. upptäcktsresande, militärer och sjöhjältar, polarforskare och andra vetenskapsmän, alkemister, botanister och mineraloger samt också i modern tid läkare, forskare, konstnärer och dramatiker.

Släktens äldste kände stamfader är korpralen vid Upplands regemente Erik Matsson Nordberg (1597-1700) från Tierpssocken i Uppland. Hans son Johan Eriksson Norberg studerade ekonomi och bergsvetenskap i Uppsala på 1670-talet. Han kom till Finland 1692 som förvaltare för friherre Fabian Wredes gods och köpte senare själv flera egendomar i Finland, bland annat Frugård i Mäntsälä och Eriksnäs i Sibbo. Norbergs tre söner, Anders Johan, Carl Fredrik och Magnus Otto tjänade alla som fortifikationsofficerare under de stora nordiska kriget. De två äldsta sönerna, landshövdingen i Nylands och Tavastehus län, Anders Johan Nordenberg (1696-1763) och dennes broder, överskten Carl Friedric Nordenberg (1702-1779) och adlades tillsammans 1751 21/11 på Stockholms Slott av Konung Adolf Fredrik med namnet Nordenskiöld. De introducerades på Riddarhuseet 1752 8/6 under nummer 1912, sedermera 1912 B.

Ätten har 1797 utgrenats i kommandörsätten Nordenskjöld, nr 1912 A. Med huvudmannagrenen sammanhör sedan 1841 friherrliga ätten Nordensköld nr 394. Ättens första och andra yngre gren immatrikulerades på Finlands Riddarhus 1818 5/2 under nr 127 bland adelsmän, men är genom upprepade överflyttningar till Sverige 1860, 1908 och 1928 inte längre företrädade där. Med den första grenen sammanhör sedan 1880 friherrliga ätten Nordenskiöld nr 405. Ättens tredje yngre gren upptogs 1894 5/3 i preussiskt adligt stånd under namnet von Nordenskjöld.

Släktens vapen

Vapenskölden ovan är den adliga ätten Nordenskiölds och kommandörsätten Nordenskjölds vapen som den framgår av adelsbrevet. Sign.: Friedrich De Derichs. Delin: Holmia A:o 1754. Vapnet består av en skiöld af silfver, hvarutinnan uppå en svart bergsfot är upmurad en röd skants, hvars begge bastioner å ömse sidor synes med en sexkantig borg mitt uti af tvänne stycke omgångar, alla svarta, zinkorne på hörnen satte. Bergsfoten skiöljes af brinnande /förbi rinnande ström, hvarutinnan en gyllene båt flyter. Åfvanföre är en svart chef eller genstam, hvaröfver ett svärd bandevist lagt är, fästet af guld innåt vändt, klingan af silfver, öfverlagd af en blå skiöld, som med guldlister omgifven är, hvarutinnan en femuddig strålande nordstierna af silfver glindrar. Åfvan på skiölden står en öppen tornerhielm med en af silfver, svart och röd vriden hielmkrants zirad, hvaruppå öfverdelen af en i blått harnesk beväpnad man uppå knän hvilar, hielman af silfver, prydd med en guld stuss /struts/ fiäder emellan en dylik blå på höger och svart nedåt vänster, hällandes uti den högra handen en uppå hielman stäld silfver quarters flagga, men uti den vänstra en uplyft guld spade, bladet uppåt vändt. Hielm täcket är svart, fodrat med rödt, kantat och upbundit med silfver-frantsar, taffsade snören, öfver skiölden bakom hielman fladdrar ett silfver band, hvaruti valspråket Deus Clypeus Meus med svarta bokstäfver är skrivit. Originalsköldebrevet är sedan 1995 deponerat i Riddarhuset.

Släktens valspråk

"Deus Clypeus Meus", fritt översatt "Gud min sköld/skydd"

Källa:

Riddarhusets genealogiska databas "Ättarnas adelshistoria och vapen" och adliga ättens Nordenskiölds adelsbrev.